MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
JOSEPH AZZOPARDI

Seduta tat-13 ta' April, 2007

Citazzjoni Numru. 89/2006

A

-vs-

B

Il-Qorti;

Rat ir-rikors ġuramentat ippreżentat fl-10 ta’ Marzu, 2006 li permezz tiegħu l-mandatarju speċjali ta’ l-assenti A espona bir-rispett:

1. Illi l-partijiet iżżewġu fl-erbatax (14) ta’ Marzu tas-sena

elfejn u wieħed (2001), liema żwieġ kien ġie reġistrat fir-Reġistru Pubbliku ta' Malta bin-numru mitejn u wieħed tas-sena elfejn u wieħed (201/2001) u dan kif jindika ċ-ċertifikat anness bħala Dokuument "A";

2. Illi l-kunsens kien vizzjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali tagħha, jew b'anomalija psikoloġika serja li tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ Art 19 (1) (d) Kap 255 tal-Liġijiet ta' Malta;

3. Illi l-kunsens ta' waħda mill-partijiet ġie miksub bl-esklużjoni pożittiva taż-żwieġ innifsu, jew ta' xi wieħed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-ħajja miżżewġa, jew tad-dritt ta' l-att taż-żwieġ Art 19 (1) (f) Kap 255 tal-Liġijiet ta' Malta;

4. Illi tant dan iż-żwieġ ma kellux isir tant illi l-attriċi siefret u telqet minn Malta ftit wara ż-żwieġ u fil-fatt lanqas biss għexet ġurnata waħda mal-konvenut.

Għalhekk jitlob lil dina l-Onorabbli Qorti għaliex m'għandhiex;

1. Tiddikjara li ż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-erbatax (14) ta' Marzu tas-sena elfejn u wieħed (2001) huwa null ai termini tal-Artiklu 19 tal-Kap 255 tal-Liġijiet ta' Malta u għal finijiet u effetti kollha tal-Liġi.

Bl-ispejjeż.

Il-konvenut huwa nġunt biex jidher għas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni tal-fatti ġuramentata tal-mandatarju speċjali ta' l-assenti attriċi A u l-lista tax-xhieda.

Rat illi l-konvenut ma ppresentax risposta ġuramentata għalkemm debitament notifikat u għalhekk huwa kontumaċji skond il-liġi.

Rat l-atti proċesswali.

Rat l-affidavits ta’ l-attur nomine.

Rat il-verbal tas-seduta tad-9 ta’ Marzu, 2007 illi permezz tiegħu l-kawża tħalliet għas-sentenza.

Ikkunsidrat;

Illi l-attriċi qed titlob l-annullament taż-żwieġ kontrattat bejn il-partijiet fl-2001 a bażi tal-artiklu 19 (1) (d) u (f) tal-Kap 255 tal-Liġijiet ta’ Malta. Il-konvenut kif ingħad huwa kontumaċji.

Naturalment pero’ kif dejjem irritenew il-Qrati Maltin; “*F’materja ta’ żwieġ illi huwa ta’ ordni pubbliku, ma tistax tagħmilha daqshekk faċli li parti tirrepeti kliem il-liġi u l-parti l-oħra tammetti u b’hekk jirrendu ż-żwieġ annullabbli bl-iktar mod faċli u espedjenti. Hawn ma aħniex fil-kamp ta’ kreditu likwidu jew responsabilita’ ta’ xi kolliżjoni imma f’kamp l-iktar delikat u serju u l-Qorti ma tistax tħalli nies li kappriċċożament wara xi żmien ta’ żwieġ jiddeċiedu illi kellhom nuqqas ta’ diskrezzjoni fuq iż-żwieġ u meta jkollhom sieħba jew sieħeb ieħor jerġgħu jakkwistaw malajr din id-diskrezzjoni u jsiru maturi. Fejn jirriżultaw verament raġunijiet għall-annullament tiegħu l-istess żwieġ għandu jiġi annullat pero’ dan ma għandux ikun sabiex jiġu akkomodati l-kapriċċi ta’ dak jew l-ieħor. Għalhekk il-kawżali għall-annullament għandha tirriżulta ċara u mingħajr dubbju.*” (Anna Tonna vs Alexander Tonna deċiża mill-Qorti ta’ l-Appell fis-6 ta’ Novembru, 1991).

Għalkemm fir-rikors promotur ġew indikati sub-inċiżi tal-Artiklu 19 (1) dawk prinċipalment ċitati mill-attur nomine jirrigwardjaw;

19 (1) (d) – vizzju tal-kunsens ta' xi parti li jkun b'difett serju ta' diskrezzjoni fuq il-ħajja miżżewġa jew fuq id-drittijiet u dmirijiet essenzjali tagħha jew b'anomalija serja psikoloġika li tagħmilha impossibbli li dik il-parti taqdi l-obbligazzjonijiet essenzjali taż-żwieġ;

19 (1) (f) – li l-kunsens ta' xi parti jkun inkiseb b'esklużjoni pożittiva taż-żwieġ jew xi element essenzjali tiegħu, jew tad-dritt għall-att taż-żwieġ.

Mill-provi mressqa *prima facie* jidher li ż-żwieġ bejn il-partijiet kien wieħed ta' konvenjenza u għalkemm skond l-attur nomine, il-mandanti tiegħu ma tatx flus lill-konvenut, xi forma ta' kumpens ingħata żgur u l-Qorti kienet tordna li jittieħdu proċeduri kriminali kieku ż-żwieġ ġie kuntrattat wara l-emendi tal-2004 għall-Att in kwistjoni.

Naturalment dwar x'ġara wara ż-żwieġ, dan hu immaterjali għall-kawża ħlief biex jitfa' dawl fuq l-istat ta' fatt ta' qabel iż-żwieġ, iżda anke hawn, fil-fehma tal-Qorti hemm indizji serji li jindikaw li ż-żwieġ kien null. Kif qalet il-Qorti tal-Appell fil-kawża <u>Joseph Zammit vs Bernardette Zammit</u> (27 ta' Jannar, 2006);

"*Irid mill-ewwel jiġi senjalat prinċipju fondamentali fil-liġi ċivili u cioe' li ż-żwieġ bejn il-kontendenti għandu jkun preżunt li jkun wieħed validu. Għalhekk huwa dover assolut ta' kull parti fil-kawża li tagħmel prova sodisfaċenti ta' l-allegazzjonijet rispettivi tagħha dwar l-allegazzjoni u cioe' li ż-żwieg huwa null għaliex l-oneru tal-prova huwa dejjem fuq spallejn min jallega.*

Is-sub-inċiż (d) fuq imsemmi jsemmi wkoll li ż-żwieġ ikun null jekk ikun affettwat b'anomalija psikoloġika serja u tagħmilha impossibbli għal dik il-parti li taqdi l-obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ. Ta' min jenfasizza hawn li l-liġi tagħna tirrikjedi li l-

anomalija psikoloġika tkun tali li tagħmilha impossibbli u mhux sempliċement diffiċli li wieħed jaqdi l-obligazzjonijet essenzjali taz-żwieġ jew inkella li jassumi l-istess obligazzjonijiet essenzjali taz-żwieġ.

Rigward id-disposizzjoni kontenta fis-subinċiż (f) fuq imsemmi biex dan id-difett ikun jirriżulta jkun jeħtieġ li jiġi provat sodisfaċentement li ż-żewġ partijiet jew waħda minnhom fil-mument tal-għoti tal-kunsens matrimonjali tkun eskludiet iż-żwieġ innifsu jew eskludiet element essenzjali tal-ħajja miżżewġa jew id-dritt għall-att taż-żwieġ u din l-esklużjoni tkun saret b'att pożittiv tal-volonta' ta' dik il-parti. Huwa evidenti li din id-disposizzjoni tirraviża sitwazzjoni ta' simulazzjoni u għandu jiġi enfasizzat in-nullita' ta' żwieġ bażata fuq il-kawżali ta' simulazzjoni proprjament tkun teskludi kawżali bażata fuq nullita' ta' żwieġ minħabba nuqqas ta' esklużjoni ta' ġudizzju. L-inkompatibilita' bejn dawn iż-żewġ kawżali toħroġ mill-fatt li n-nuqqas ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju timplika inkapaċita' li wieħed jagħraf, jifhem u jirrifletti fil-waqt li l-kawżali tas-simulazzjoni teħtieġ li jkun hemm tali kapaċita' intelletwali, proprju l-att posittiv tal-volonta' li jwassal għas-simulazzjoni, totali jew parzjali."

Minn eżami tal-affidavit tal-attur jidher ċar li l-kunsens kien vizzjat. Kif qalet il-Qorti fil-kawża Nicholas Agius vs Rita Agius (25 ta' Mejju, 1995); "*B'difett serju ta' diskrezzjoni tal-ġudizzju l-leġislatur ma riedx ifisser sempliċement kwalsiasi stat ta' immaturita; li parti jew l-oħra fiż-żwieġ tista' tkun fiha fil-mument li jingħata l-kunsens reċiproku. Li kieku l-leġislatur irrikjeda maturita' sħiħa u perfetta ftit jew addirittura ebda żwieġ ma kien ikun validu. In-nuqqas ta' discretio judicii hu kunċett ġuridiku intrinsikament marbut mal-kapaċita' ta' parti jew oħra fiż-żwieġ li tagħti l-kunsens liberu u xjenti tagħha għar-rabta taż-żwieġ.* F'dan is-sens ġew deċiżi wkoll il-kawżi Angela Spiteri vs Joseph Spiteri (4 ta' Novembru, 1994), Robert Attard vs Josephine Attard (18 ta' Ottubru, 1995) u Janet Portelli vs Victor Portelli (14 ta' Awwissu, 1995).

Fil-kawża fl-ismijiet Mario Mizzi vs Maris Mizzi (15 ta' Novembru, 2005) il-Qorti tal-Appell ukoll qalet li; "*Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' ġudizzju irid ikun hemm l-inkapaċita' psikika jew kostituzzjonali (mhux neċessarjament anomlaija psikoloġika fis-sens mediku) li wieħed jagħraf u jirrifletti jew li jiddeċiedi liberament (jiġifieri mingħajr impulsi interni li jkunu neħħew il-liberta ta' l-għażla tal-persuna li tkun) fuq l-oġġett tal-kunsens matrimonjali.*"

Kif gia' ingħad fil-każ odjern il-Qorti tħoss li hemm indizji suffiċjent li jwassluha biex tgħid li fil-każ in eżami ż-żwieġ lanqas biss messu ġie ċelebrat. Skond l-istess attriċi, il-konvenut kellu problema ta' droga u hi żżewġitu biex ikollha l-ħelsien tal-moviment u tkun tista' tibqa' Malta u eventwalment bil-passaport Malti setgħet tmur x'imkien ieħor l-Ewropa kif fil-fatt għamlet.

Għal dawn il-mottivi kollha l-Qorti tilqa' t-talba attriċi u tiddikjara null iż-żwieġ imsemmi kuntrattat fl-14 ta' Marzu, 2001. L-ispejjeż ikunu bla taxxa.

Moqrija.

< Sentenza Finali >

-------------------------------TMIEM-------------------------------